GAZETA LWOWSKA.

We Srodę **N^ro. 47.** 27. Kwietnia 1825.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— *Ze Lwowa.* —

C. K. Rząd kraiowy ogłosił następuiący

O k ó l n i k.

Myto mostowe pod Manasterzyskami zniża się z 2giéy klassy na 1szą.

Ponieważ w długości mostu na rzéce Koropiec pod Manasterzyskami zrobiona została odmiana, przeto oznaczone Okólnikiem z dnia 7go Marca 1823 Nro. 11370. myto od tego mostu klassy 2giéy, stósownie do przepisów Okólnika z d. 15. Czerwca 1821 do liczby 31269 na myto 1széy klassy zniża się; która to odmiana podaie się do powszechnéy wiadomości z tym dodatkiem, iż takowa od dnia 1go Maia r. b. obowiązywać zaczyna.

(*Podpisy.*)

— *Z Wiednia.* —

Podług wiadomości z Klagenfurtu przybył tamże N. Cesarz w towarzystwie Arcy-Xięcia Franciszka Karola w d. 9. b. po południu o 1. godz. w pożądaném zdrowiu i wysiadł w zamku Stanów. Po obiedzie raczył N. Pan przyiąć powitanie C. K. woyskowych, maiących na czele Jenerałów, tudzież Władze duchowne i cywilne, pod przewodnictwem ich przełożonych, poczém aż do godziny 10 i dłużéy dawał posłuchanie prywatne pomimo utrudzenia trzechdniowéy podróży. Rano dnia następuiącego N. Cesarz wysłuchawszy Mszy w kaplicy zamkowéy z Arcy-Xiążęciem, udał się na nowy plac i kazał przeciągnąć C. K. liniowemu pułkowi, Barona Lattermann, z rozwiniętemi chorągwiami i muzyką polową. Poczém zwiedził Monarcha C. K. szpital woienny i przyległe gmachy na przedmieściu S. Wita, a resztę godzin poświęcił swym pracom Gabinetowym. Zaś Arcy-Xiążę Franciszek Karol poiechał do Marien-Sal, zwiedził tamteyszy kościoł katedralny i oglądał tameczny wielki tysiącletni pomnik Karyntyi, Stolicę Xiążąt na Salfeldzie. Obadwa Xiążęta, Biskup Gurku i Lavantu, Xiążę Opat z St. Paul, Biskup Lubianny, Jenerałowie i Oficerowie, Hrabia Aicholt, były Gubernator Styryi i Karyntyi, mieszkaiący w Klagenfurcie i Naczelnicy pierwszych Władz, mieli szczęście być u stolu Cesarskiego. Po obiedzie Arcy-Xiążę oglądał budowę stadników wydziałowych i udał się do zamku Hrabiego Goësa w Ebenthal, niedaleko Klagenfurtu, gdzię Arcy-Xiążę przy odgłosie dzwonów i wystrzału moździerzy przyięty był przez Szlachtę i mieszkańców miasta. N. Pan zaś oddalił się do swoich pokoiów i oddał się sprawom Państwa. Wieczorem zaszczycił Monarcha wraz z Arcy-Xięciem świetnie oświecony teatr obecnością Swoią. Wśród odgłosu muzyki ukazał się N. Pan w pięknie ozdobney główney loży; lecz wnet umilkły tony trzykrotnym odgłosom radosnym licznie zebranych mieszkańców Stolicy i iéy okolic przerwane; na każdém obliczu iaśniała radość, widzieć tak blisko naylepszego z Monarchów, i wszystkich oczy były na niego zwrócone. Jednostayne odgłosy towarzyszyły na powrot Dostoynemu z teatru przez oświecone ulice miasta do zamku Stanowego; liczna publiczność przechadzała się w obadwa wieczory po rzęsisto oświeconém mieście, lecz nayliczniéysza zbierała się blisko zamku Stanowe[illegible] nie mógł nabawić się dosyć, w pobliskości [illegible] Oyca. Dnia [illegible]-cego (d. 11. b. m.) o godzinie 6téy rano opuścił N. Pan Klagenfurt, i wyiechał do Pontafel, gdzie Karyntyia miała szczęście, iż szczérze czczony Cesarz ieszcze iednę noc w tym kraiu przepędził. »Naygorętsze życzenia«, wyraża Gazeta Klagenfurcka, »szczére modły o długie Jego utrzymanie przesyłano za naydobrotliwszym Oycem kraiu, którego błogosławiony pobyt, dla wiernéy i wdzięcznéy Karyntyi pozostanie w każdém wdzięcznem sercu niezmazany, a pamięć tych trzech dni wesołych przeydzie do naszych potomków!«

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Zjednoczone Stany Ameryki północnéy.

Nowy Prezydent Ziednoczonych Stanów, P. Adams, według Gazety Nowo-Yorkskiéy z d. 28. Lutego, złożył Ministeryium swoie w sposobie następuiącym: P. Clay, Sekretarz Stanu Spraw Zewnętrznych; P. Rush, Skarbu; P. Barbour, Woyny; P. Southard, Marynarki; P. Wirt, Sprawiedliwości. — Poselstwo do Londynu poruczono P. Clinton.

Ameryka Hiszpańska.

Gwiazda, która ieszcze w d. 9. b. m. wie-

czorem wiadomość o stanowczém zwycięztwie powstańców w Peru różnemi pozornemi dowodami starała się podać wątpliwości, we 24 godzin poźniey umieściła artykuł, w którym ową wiadomość z ubolewaniem ogłasza za potwierdzaiącą się. — Zdaie się, że tę odmianę sprawił nowszy Numer Kuryiera Angielskiego (z d. 6. lub 7. b. m.) Numer ten Kuryiera zdaie się w skutek wyrażeń Gwiazdy zawierać odezwę Jenerała Boliwara z Limy z d. 23. Grudnia, w którey ogłasza Peruwianom zniszczenie woyska Hiszpańskiego przez Jenerała Sucre, oraz daie do poznania, iż stósownie do danego przyrzeczenia, po oddaleniu niebezpieczeństwa, składa Dyktaturę, którą miał sobie poruczoną. Podług rozkazu dziennego wyszłego w Limie w d. 22. Grudnia, wiadomość o zwycięztwie Jenerała Sucre przywiózł Kapitan Alançon. Bitwa nie zaszła pod Guamanga lub Guamangilla, lecz pod Ayacucho; Hiszpanie mieli 10,000, Kolumbiyczykowie 5,800 ludzi; ostatni utracili Jenerała, osmiu Oficerów i trzechset szeregowych; Hiszpanie 2,600 ludzi w zabitych i rannych; Wice-Król (Laserna) został raniony, a sześciu Jenerałów Hiszpańskich poległo. Reszta woyska Hiszpańskiego pod Kanterakiem kapitulowała. W tey kapitulacyi, z 18 artykułów złożoney, woysko Hiszpańskie Art. 1szym oddaie Kolumbiyczykom cały kray aż do Desaguora (do Desaguadero?); Art. 6. dozwala kraiowcom trzy lata do sprzedania maiątków, ieżliby nie chcieli zostawać pod Rządem republikańckim; Art. 11. waruie oddanie Kallao; Art. 18. daie wszystkim Hiszpańskim okrętom woiennym i innym okrętom 6 miesięcy czasu do przygotowania się do żeglugi i powrotu do Europy.

Hiszpaniia.

Gwiazda donosi z Witoryi z d. 29. Marca: »Jenerał Baron d'Ordonneau otrzymał od swego Rządu rozkaz, opuścić tę część kraiu Hiszpańskiego, którą iego dywizyia zaymowała. Poruszenie nastąpi w d. 2. Kwietnia. Santona, Witoryia, Tolosa, Saragossa i Korunna będą opuszczone.— W północney Hiszpanii osadzone zostaną przez Francuzów Pampelona i S. Sebastian, w Katalonii Figueras i Barcellona, a w południowey części nayważnieysza twierdza Kadyx, a Madryt przez obadwa pułki Szwaycarskie.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

W Liverpoolu otworzono składkę, aby Ministrowi handlu, P. Huskisson, w dowód wdzięczności za usługi kraiowi czynione, ofiarować wazę śrebrną. Chociaż od nikogo więcey nie przyięto, iak 5 fun. szter., iednakże w krótkim czasie zebrano 1,300 fun: szter.

Gazety Angielskie udzieliły wyimków zbadań o stanie Irlandyi przedsięwziętych przed Wydziałem Izby Wyższey. — Znany O'Connell oświadcza w liście do wydawcy Dublinskiego pisma: »Morning-Register«, że Gazety nie doniosły wiernie tych badań. Zdaie się, że pismo wychodzące w Dublinie ze stronnictwa Oranżystów otrzymało pierwey doniesienie, iak inne i udzieliło z tego pokaleczonych wyimków, a inne Gazety Angielskie wzięły z tego pisma, zapewne nie wątpiąc o rzetelności artykułu.

Podług listów prywatnych z Indyy Wschodnich, woyna tameczna z Birmanami może ieszcze długo zatrudnić Anglików; ponieważ Birmanie nie walczą w otwartym boiu, lecz tam, gdzie stoią niszczą wszystko, cofaią się szybko, dla zasłony swoiey robią w nocy rowy i zasadzki, co czynią zręcznie i umieią z tego korzystać. — Anglicy muszą zatém żywność z sobą prowadzić, przez co postęp ich utrudnia się, a im daley w kray się zapuszczaią tém trudnieyszym się staie. Gdyby zaś zaniechali woyny i nie sprawiwszy nic, przedsięwzięli odwrót, tedy inne Indyyskie pokolenia, które teraz swoich zwierzchników, Anglików, maią za niepokonanych, mogłyby łatwo paść na inną myśl, i tak uczynić, iak mieszkańcy wysp Sandwichskich, którzy za pierwszém ukazaniem się Anglików, z powodu onym nie znaney ognistey broni mieli za wyższe istoty, a Kapitana Cook ich dowódzcę, iak Boga czcili; atoli, gdy pomimo ognia ręczney broni ubili dwóch maytków Angielskich, wnet wzięli się do Kapitana i zabili go, a tak omamienie o niepokonaniu naraz znikło. — Uboczna Anglików spekulacyia w tey woynie przeciwko Birmanom i tak na niczém zeszła. — W pierwszém znacznem mieście Birmańskiém, Ranguhn zaiąwszy stanowisko, kazali kopać w tameczney wielkiey pagodzie, gdzie znaczne skarby śrebra miały być zachowane, atoli naleźli tylko niektóre szczątki sprzętów śrebrnych, zaledwie tyle wartuiących, ile trzeba było na zapłacenie robotników, użytych do kopania. Przeciwnie odkryli oni podziemne, zarzucone weyście, którém w dawnieyszych czasach zakopane skarby skrycie mogły być wydobyte i uprowadzone. — Teraźnieysza woyna ma być rozpoczęta iedynie przez Lorda Amhersta, bez przyzwolenia Rady woienney i bez umocowania z Londynu. Woyska Angielskie nie ważą się oddalać od brzegów i w Ranguhn oczekuią lepszey pory roku. Tymczasem Władca Avy zebrał 40,000 ludzi, z których połowę posyła pod dowództwem Sarawaddy przeciwko Anglikom. Pułkownik Miles upoważniony iest ze strony Anglików, wezwać mieszkańców

Królestwa Siamu do woyny przeciwko Birmanom, ich dawnym nieprzyiaciołom.

Francyia.

Na posiedzeniu Izby Parów z d. 6. Kwietnia Hrabia Portalis zdał sprawę względem ustawy wynagrodzenia. Obrady w téy mierze miały się rozpocząć w d. 11. t. m. W d. 5. Kwietnia P. Chiflet zdał Izbie Deputowanych sprawę względem proiektu do ustawy na świętokradztwo.

Jenerał Porucznik Grandjean, obięty rozporządzeniem o pensyonowanych, przeszedł znowu do listy czynnych Jenerałów.

Pismo »*Echo du midi*« zapewnia, iż w Ministeryium Woyny złożona będzie Kommissyia ze 4 Jenerałów Poruczników i 4 Marszałków polnych, do ułożenia iednostaynego udoskonalonego proiektu dla różnych rodzaiów pociągów woyskowych, a szczególniéy dla pogodzenia pociągów artyleryi z nowym systematem, iaki ma być przyięty dla lawet, dział różnego wagomiaru według postępowania w téy mierze Anglików.

Mówią, że dwa towarzystwa podięły się założyć koley żelazną z Havru do Paryża. Gazety oppozycyyne utrzymuią, że zamiar ten prędzéy iest do wykonania, iak ów, aby z Paryża zrobić port za pomocą kanału z Havre idącego; plan ten iest olbrzymi, dla wykonania którego potrzeba rozebrać domy i ulicę Sevres, przeciąć park St. Cloud, i mnóstwo wzgórków i gór przekopać, tak że koszta, miasto 180, łatwo do 500 milionów doyść mogą. Rada dróg i mostów ma być upoważnioną, rozpoznać przełożone plany i o tém wszystkiém zdać sprawę Ministeryium, które iako ostatnia instancyia w téy mierze rozstrzygnie.

Echo du midi pisze z Reims, że tamże podczas koronacyi ma być obóz z 10,000 do 12,000 ludzi założony, piechota będzie pod namiotami koczowała' a jazda zostanie po wsiach rozłożoną; przybyło tamże iuż wiele Adjutantów Ministra Woyny, dla wytknięcia obozu i zwiedzenia kwater na leże.

Toż samo pismo chce wiedzieć, iż zamiarem iest znieść lekką piechotę w woysku francuzkiem, potworzyć z niéy pułki liniowe, a takową zastąpić kompaniiami strzelców.

Włochy.

Oyciec Święty mianował Komissyią ze wszystkiemi co nalży do odbudowania kościoła S. Pawła; takowa składa się z Kardynała della Somaglia, iako Prezydenta; tudzież Kardynałów Galleffi de Gregorio, Bertazzoli i Riario, PP. Cristaldi Podskarbiego; PP. Isoard, de Marco, Nicolai, Sala i d'Argenteau. Sekretarza Kongregacyi, Opata Angelo Uggeri.

Jéy Cesarzowicowska Mość panuiąca W. Xiężniczka Toskańska powiła w dniu 1. t. m. rano szczęśliwie Xiężniczkę. Dostoyna położnica wraz z nowo narodzonem dziecięciem, przy odeyściu ostatniey wiadomości była zupełnie zdrowa.

Szwaycaryia.

Względem kary na poiedynek, zawiera proiekt do nowéy kryminalnéy ustawy, przełożony do narady kantonowi Graubünden, następuiące przepisy: »Jeśli przy umowionem spotkaniu się użyto broni zabóyczéy, która iednak nie przyniosła takichże skutków, tedy walczący wskazani być powinni na półgodzinne wystawienie pod pręgierzem. Gdy zaś lekkie lub ciężkie zaszło ranienie, zatem oprócz stania pod pręgierzem, połączona ieszcze ma być 2 do 4 lat kara zamknięcia w domu poprawy. Jeśli poiedynek skończył się śmiercią iednego z dwóch, zatem śmierć poległego, karana być powinna na drugiem śmiercią, iako rozmyślne zabóystwo.

Turcyia.

Dostrzegacz Austryiacki z d. 17. Kwietnia donosi co następuie:

— *Z Konstantynopola d. 26. Marca.* —

»W d. 19. Lutego wypłynął Ibrahim Basza we 4000 piechoty i 500 iazdy z Suda, i wylądował w d. 22. między Koron i Modon. Znaczna część iego floty przez przeciwne wiatry rozłączyła się z nim na drodze z wyspy Rodu do Kandyi, iednak złożona z 5 fregat i wielu okrętów przewozowych zawinęła w d. 22. Lutego do Suda i ztamtąd wziąwszy 7000 ludzi udała się do Modon, tak, że w pierwszych dniach Marca stało w Morei 12,000 ludzi woyska egipskiego.«

»Podczas gdy te wylądowania uskuteczniono bez naymnieyszego odporu, Ibrahim Basza pod dowództwem nieiakiego Halil Kapudana wysłał dywizyią z 18 okrętów woiennych pod Patras. Stoiące tam okręty greckie schroniły się przed iego przybyciem do Zatoki Lepantu. Dwa z tych osiadły na skałach przed Messolungą i zostały przez Turków spalone. Z nadeszłemi iuż pierwéy z Prewezy okrętami było przed Patras 26, tak, że twierdza ta zupełnie od strony morza zabezpieczona. Dalsze wiadomości zawieraią, że Ibrahim Basza po uskutecznionem lądowaniu wysłał oddział do Nawarino, i zaiął port i twierdzę, gdy tymczasem inny oddział posunął się ku Kalamata, i mieysce to osadził. Obie te wiadomości, nie mogą być za zupełnie pewne uważane, chociaż tu o tém nie wątpią; nieprzyiaciele zaś Porty utrzymuią, że pierwsze uderzenie na Navarino nie powiodło się.«

»Wyprawa przeciwko Morei uposażona iest obficie w zapasy woienne i żywności. Basza E-

gipski kazał niezmierne zapasy sprowadzić do Kandyi, Rodu i na inne punkta. Jakikolwiek będzie los tego przedsięwzięcia, przynaymniey nie taki, iaki spotkał Dram Ali Baszę w roku 1822, że został głodem i niedostatkiem zniszczony. — Z drugiey strony doniesienia Seraskiera Redszyd Baszy bardzo są pomyślne; miał ón zlecenie, aby naczelników Albańskich pokoleń za iakąbądź cenę z Portą pogodził, i otrzymał bezwarunkowe pełnomocnictwo iąć się wszystkich środków do tego celu wiodących. Nayskuteczniey szym, którego użył, było przyrzeczenie, przywrócić do dawnego stanu wszystkich dawnych familiynych lenności, które Sułtan (powodowany nieroztropnemi radami Halet Effendego) zamienił w Podwielkorządztwa. To, i dobre obeyscie się Seraskiera, sprawiło, że pozyskał dla siebie Albańczyków i otrzymał od nich przyrzeczenie, iż go wszystkiemi siłami woyskowemi wspierać będą. Porta pochlebia sobie wśród tych okoliczności, że Redszyd Basza niebawem na czele znacznego korpusu wyruszy i działania swoie rozpocznie wzięciem Messolongi «

»Basza Negropontu ma rozkaz, ze wszystkiem woyskiem zbywaiącem od osadzenia tamecznych twierdz, iakoteż z szczątkami pod Laryssą zostawionego korpusu wyyść ku Tebom i Atenom. Wiadomość, iż Odysseus, Diamanti i różni inni byli Naczelnicy powstańców, przeszli do Baszy Negropontu, potwierdza się ze wszech stron. W pierwszych dniach Kwietnia wypłynąć ma z tąd pierwszy oddział uzbroioney floty. *)«

»Przeznaczenie téyże niewiadome; przynaymniey nie dowodzi nią Kapudan Basza, lecz Riala Bey (Wice-Admirał) Tahir Bey. Srodek ten konieczny, ponieważ osobiste nieporozumienia między W. Admirałem a Ibrahimem Baszą, w przeszłey kampanii były przyczyną szkód w powszechnym zamiarze, iest chwalony. Dey Algierski przesłał Sułtanowi w darze 1 1/2 miliona piastrów, i razem oznaymił, iż niebawem gotówa będzie pod rozkazy Porty Flota z 12 okrętów woiennych, między któremi ieden o 60 działach i dwie fregat. Poruszenia między Jańczarami zupełnie ustały. Czterech Kapitanow 3ciéy, 9téy, 11téy i 59téy orty, którzy w zamku Rumili Hissar wyroku śmierci oczekiwali, są na wolność puszczeni.«

»Co zaś naybardziéy zastanawia, to dotychczasowa nieczynność Greków, przy groźnych uzbraianiach, które ich ze wszech stron otaczaią. Gazeta Hydryocka donosi z d. 16. (28. Lutego) że burza niedozwoliła dotąd wypłynąć ich okrętom. Tymczasem Egipcyanie pod Modon i Koron wylądowali z 56 okrętów, wczém dalszym skutkom będą umieli zapobiedz i t. d. **) Jak wiadomo zamiarem ich było oblegać Patras. Że zaś Patras wolny iest teraz od morza, a większe niebezpieczeństwa wymagaią ich sił na innych punktach, zatem plan ten będzie musiał być zaniechany. Tegoż samego d. (19. Lutego) w którym Ibrahim Basza ze swoią pierwszą dywizyią opuścił Suda, przewieziono 18 nayprzedniey szych dowódców tak zwanego stronnictwa rewolucyynego, między którymi Kolokotroniego, dwóch Deliianich, Anastopulo, Notaropulo i t. d. na galiocie Gorgona z Napoli do Hydri i tymczasem zamknięto ich do klasztoru; na kilka dni przedtem podobnego losu doznał Sissini i ieden z iego synów wraz z innemi. Gazeta Hydryocka nie może wychwalić dosyć radości, którey doznawali z powodu tego aktu sprawiedliwości liczni widze będący obecnymi wsiadaniu tychże na okręt, iak radość ta malowała się na wszystkich twarzach i myś, że nakoniec panowanie ustaw zabezpieczone, wszystkich umysły zaięło i t. d. — Nader znany nam sposób mówienia, we wszystkich kraiach rewolucyynych przez każde stronnictwo używany, nie zdaie się być właściwy ludowi Greckiemu: Raczey myśl, że wszyscy dotąd wsławieni Naczelnicy woyskowi, których pochwałami od lat czterech Grecia i Europa brzmiała, razem i poiedyńczo z widowni zniknęli, wygnani, uwięzieni lub oddalili się, wielkie sprawiła pogrążenie, którego ta okoliczność, że Konduryotti kupiec z Hydri, który iak zapewniaią o sztuce woienney nie ma żadney wiadomości, stanął na czele woyska, zmnieyszyć nie iest właśnie zdolna.«

»Przypisek; Teraz właśnie dowiaduiemy się, że Halil Kapudan, który dywizyią egipską okrętów poprowadził do Patras, doniósł z tamtąd, że przed odiazdem swoim cały dzień strawił w twierdzy Nawarino, aby ią w potrzebne zapasy opatrzyć. Jeśli to prawda, tedy nie można wątpić o wzięciu Navarina.«

*) Okręty stoiące na kotwicy za arsenałem, składały się z 2 fregat, 5 wielkich i 7 średnich galiot, 5 brygów, 5 brygantyn (odebranych w roku zeszłym Ipsariotom) i 8 do 10 bark ładownych materiałami palnemi, zatem dla Branderów przeznaczonemi.
Przyp. Dost. Aust.

**) Taż sama gazeta zawiera wyrok, rozkazuiący aby na przyszłość żaden okręt, bez formalnego i urzędowego zezwolenia Ministra Marynarki nie był przedawany, pod karą nieważności kupna. — W ciągu ostatnich czterech miesięcy miano przedać mnóstwo okrętów osobom prywatnym. P. D. A.

Do tego Numeru **Gazety** dołączony iest Numer 17. **Rozmaitości.**

Redakcyia Józefa Bensy; Druk Pillerów.